პროლეტარეებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

1975 ხუთშაბათი 5 ივნისი № 131 (16257) ფასი 2 კაპ.

1975

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

KOMUNISTI — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

გეგმის გადამეტებით 16,5 ათასი ტონა მარცვლეულისათვის!

მოსავალი ავიღოთ უდანაკარგოდ, თორმეტ სამუშაო დღეში!

ადგა დიდად პასუხსაგები პერიოდი — — იწყება თავთავიანი მარცვლეული კულტურების მოსავლის აღება. ზოგან მკა შერჩეული დაიწყეს კიდეც, ზოგან მემანდვრეები და მექანიზატორები სტარტზე დგანან, ერთხელ კიდევ ამოწმებენ არიან თუ არა მზად მოსავლის დროზე და უდანაკარგოდ აღებისათვის.

მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რომ მოსავალს დაცდა არ უყვარს, დროზე აღება — მოიგებ, დაგვიანებ — წაგებ... გამოცდილებამ დაგვარწმუნა: იქ, სადაც მოსავლის აღებას თორმეტ სამუშაო დღეში ასწრებენ, დანაკარგები არ არის. სიუხვე და ბარაქა შეტია. წელს ეს გახსაკუთრებით გვჭირდება, რადგან პირობა გვაქვს მიცემული გადამეტებით შევასრულოთ წლევანდელი წლისა და მთლიანად ხუთწლედის გეგმები. ეს მოითხოვს შეუფერხებლად ვამუშაოთ კომბაინები და სხვა იარაღ-მანქანები, დავზღვიოთ საწყავ-საცხები, არ დავუშვათ დანაკარგები არც მინდვრად, არც კალოზე და არც მარცვლეულის გადატანის დროს.

ალოობის დროს უნდა გამოვლინდეს მექანიზატორთა პროფესიული ცოდნა, ოსტატობა, თავდადება.

მოსავლის აღებასთან ერთად გაუთიბავი არ უნდა დავტოვოთ არც ერთი მტკაველი ბუნებრივი თუ ნათესი ბალახები. გზის პირებზე, მინდორსაცავი ტყის ზოლებში თუ სხვაგან, სადაც კი ბალახია, ყველგან გავთიბოთ და პირუტყვის სადგომებთან დავზვინოთ თივა, დროზე ჩავდოთ სენაჟი და სილოსი.

მოსავლის აღებისთანავე მოვახნათ ნაწვერალი და დავთესოთ ხიმინდი. ეს პირუტყვისათვის ხაკვები უზრუნველყოფის უტაყვარი გარანტია.

მთელი ძალები მოსავლის აღებას, იმ საშვილშვილო ამოცანის წარმატებით შესრულებას, რომელიც დაგვისახა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებამ „1975 წელს მოსავლის აღებისა და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ".

სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მდგომარეობის დათვალიერებათა ჩატარების შესახებ

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება მოაწყოს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მდგომარეობის რესპუბლიკური დათვალიერებანი.

დათვალიერებანი მოეწყობა შემდეგ ვადებში:

ვენახებისა და მრავალწლოვანი ხეხილისა — 21-22 ივნისს, სიმინდის, კარტოფილისა და სხვა სათოხნი კულტურებისა — 28-29 ივნისს, სანაწვერალო და შორისეული კულტურებისა — 30-31 აგვისტოს.

დათვალიერებათა მიზანია უზრუნველყონ ნიადაგის დროული დამუშავება და მორწყვა, ბრძოლა მავნებლებისა და დაავადებათა წინააღმდეგ, მინერალური სასუქების რაციონალური გამოყენება.

დათვალიერებანი დაეხმარება სოფლის მშრომელებს უზრუნველყონ უხვი მოსავლის მოწევა, სახელმწიფოსათვის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების მიყიდვის მეცხრე ხუთწლედის დამამთავრებელი წლის გეგმებისა და ვალდებულებების შესრულება, მეცხოველეობის მტკიცე საკვები ბაზის შექმნა. (საქინფორმი).

..სალუტ-4": ტელესკოპები ორბიტაზე

ფრუნზის მართვის ცენტრი, 4 ივნისი. (საკადრო). გუშინ, 3 ივნისს, პეტრე კლიმუკი და ვიტალი სევასტიანოვმა შეასრულეს „სალუტ-4" ორბიტულ სამეცნიერო სადგურში მეოთე სამუშაო დღის პროგრამა. რენტგენული ტელესკოპ-სპექტრომეტრის საშუალებით ისინი იკვლევდნენ მორიელისა და ვეფის თანავარსკვლავედებში რენტგენული წყაროების სპექტრულ და დროებრივ მახასიათებლებს. გაზომვის დროს აღირიცხა საკვლევი წყაროებიდან გამოსხივების ნაკადების მნიშვნელოვანი ცვლილებები.

სადგურის ეკიპაჟის მორიგი სამუშაო დღე დაიწყო დღეს 7 საათსა და 25 წუთზე მოსკოვის დროით. მზის აქტივობის პროცესების შესწავლის მიზნით მთ შეასრულეს ექსპერიმენტები აპარატურის კომპლექსის: მზის ტელესკოპ-სპექტროგრაფისა და დიფრაქციული სპექტრომეტრის გამოყენებით. მზეზე აქტიური წარმონაქმნების კვლევა მიმდინარეობდა ოპერატიული რეკომენდაციების შესაბამისად, რომლებიც სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ყირიმის ასტროფიზიკური ობსერვატორიიდან მოიღეს.

სადგურის სამორტო სისტემები ნორმალურად მუშაობს. აშანაგები პ. კლიმუკი და ვ. სევასტიანოვი თავს კარგად გრძნობენ. „სალუტ-4" სადგურში მეცნიერული კვლევა წარმატებით გრძელდება.

მიფრინავს „კოსმოს-742"

1975 წლის 3 ივნისს საბჭოთა კავშირში გაუშვეს დედამიწის მორიგი ხელოვნური თანამგზავრი „კოსმოს-742".

თანამგზავრზე დადგმული სამეცნიერო აპარატურა განაგრძობს კოსმოსური სივრცის კვლევას.

აპარატურა ნორმალურად მუშაობს. საკოორდინაციო-გამოთვლითი ცენტრი ამუშავებს მიღებულ ინფორმაციას. (საკადრო).

ფ. დ. კულაკოვი ვორონეჟის, ლიპეცკისა და ტამბოვის ოლქებში

ვორონეჟი, 3 ივნისი. (საკადრო). ვორონეჟის, ლიპეცკისა და ტამბოვის ოლქებში რამდენიმე დღე იმყოფებოდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი თ. დ. კულაკოვი. იგი იყო მთელ რიგ რაიონებში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, სამეურნეობათაშორისო გაერთიანებებში, სასოფლო-სამეურნეო სამეცნიერო დაწესებულებებში.

ამხანაგი თ. დ. კულაკოვი შეხვდა ამ ოლქების პარტიული, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების ხელმძღვანელ მუშაკებს. გაიმართა აზრთა ურთიერთგაზიარება საკითხებზე, რომლებიც დაკავშირებულია 1975 წლისა და მთლიანად ხუთწლედის სახალხო-სამეურნეო გეგმებისა და სოციალისტური ვალდებულებების შესრულებასთან, სკკპ XXV ყრილობის ღირსეულად შეხვედრასთან.

ისტორიკოსთა სრულიად საკავშირო საეფსნიერო სესია თბილისში

4 ივნისს თბილისში მუშაობას განაგრძობდა ისტორიკოსთა სრულიად საკავშირო სამეცნიერო სესია, რომელიც ეძღვნება პრობლემას, „რუსეთის პირველი რევოლუცია — დიდი ოქტომბრის გენერალური რეპეტიცია".

სესიაზე თვალსაჩინო მეცნიერები მოხსენებებსა და განსჯებებში შეეხნენ რუსეთის პირველი რევოლუციის ისტორიის სხვადასხვა ასპექტსა და საერთაშორისო მნიშვნელობას, მის მამოძრავებელ ძალებსა და სახალხო ხასიათს, რევოლუციის ლენინურ გაკვეთილებს.

დიდი ყურადღება დაეთმო რუსეთის პირველი რევოლუციის ისტორიის ბურჟუაზიულ ფალსიფიკატორთა მხილებას, ვ. ი. ლენინის, ბოლშევიკური პარტიის ბრძოლას მენშევიკების, ყველა ჯურის რევიზიონისტების და დოგმატიკოსების წინააღმდეგ.

მოძმე სოციალისტური ქვეყნების წარმომადგენლებმა ილაპარაკეს 1905-1907 წლების რევოლუციის საერთაშორისო მნიშვნელობაზე, რუსეთის მუშებთან და გლეხებთან ამ ქვეყნების მშრომელთა ინტერნაციონალურ სოლიდარობაზე, რუსეთის პირველი რევოლუციის, და განსაკუთრებით, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამოცდილების გამოყენებაზე ახალი საზოგადოებრივი და სახელმწიფო წყობილების გამარჯვების მომზადებისა და ორგანიზაციისათვის.

სესია მუშაობას განაგრძობს.

..სალუტ-4": ტელესკოპები ორბიტაზე

ფრუნზის მართვის ცენტრი, 4 ივნისი. (საკადრო). გუშინ, 3 ივნისს, პეტრე კლიმუკმა და ვიტალი სევასტიანოვმა შეასრულეს „სალუტ-4" ორბიტულ სამეცნიერო სადგურში მეოთე სამუშაო დღის პროგრამა. რენტგენული ტელესკოპ-სპექტრომეტრის საშუალებით ისინი იკვლევდნენ მორიელისა და ვეფის თანავარსკვლავედებში რენტგენული წყაროების სპექტრულ და დროებრივ მახასიათებლებს. გაზომვის დროს აღირიცხა საკვლევი წყაროებიდან გამოსხივების ნაკადების მნიშვნელოვანი ცვლილებები.

სადგურის ეკიპაჟის მორიგი სამუშაო დღე დაიწყო დღეს 7 საათსა და 25 წუთზე მოსკოვის დროით. მზის აქტივობის პროცესების შესწავლის მიზნით მთ შეასრულეს ექსპერიმენტები აპარატურის კომპლექსის: მზის ტელესკოპ-სპექტროგრაფისა და დიფრაქციული სპექტრომეტრის გამოყენებით. მზეზე აქტიური წარმონაქმნების კვლევა მიმდინარეობდა ოპერატიული რეკომენდაციების შესაბამისად, რომლებიც სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ყირიმის ასტროფიზიკური ობსერვატორიიდან მოიღეს.

სადგურის სამორტო სისტემები ნორმალურად მუშაობს. აშანაგები პ. კლიმუკი და ვ. სევასტიანოვი თავს კარგად გრძნობენ. „სალუტ-4" სადგურში მეცნიერული კვლევა წარმატებით გრძელდება.

..სალუტ-4": ტელესკოპები ორბიტაზე

ფრუნზის მართვის ცენტრი, 4 ივნისი. (საკადრო). გუშინ, 3 ივნისს, პეტრე კლიმუკმა და ვიტალი სევასტიანოვმა შეასრულეს „სალუტ-4" ორბიტულ სამეცნიერო სადგურში მეოთე სამუშაო დღის პროგრამა. რენტგენული ტელესკოპ-სპექტრომეტრის საშუალებით ისინი იკვლევდნენ მორიელისა და ვეფის თანავარსკვლავედებში რენტგენული წყაროების სპექტრულ და დროებრივ მახასიათებლებს. გაზომვის დროს აღირიცხა საკვლევი წყაროებიდან გამოსხივების ნაკადების მნიშვნელოვანი ცვლილებები.

სადგურის ეკიპაჟის მორიგი სამუშაო დღე დაიწყო დღეს 7 საათსა და 25 წუთზე მოსკოვის დროით. მზის აქტივობის პროცესების შესწავლის მიზნით მთ შეასრულეს ექსპერიმენტები აპარატურის კომპლექსის: მზის ტელესკოპ-სპექტროგრაფისა და დიფრაქციული სპექტრომეტრის გამოყენებით. მზეზე აქტიური წარმონაქმნების კვლევა მიმდინარეობდა ოპერატიული რეკომენდაციების შესაბამისად, რომლებიც სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ყირიმის ასტროფიზიკური ობსერვატორიიდან მოიღეს.

სადგურის სამორტო სისტემები ნორმალურად მუშაობს. აშანაგები პ. კლიმუკი და ვ. სევასტიანოვი თავს კარგად გრძნობენ. „სალუტ-4" სადგურში მეცნიერული კვლევა წარმატებით გრძელდება.

ეროსულოვნებრივ

შეხვედრები ამომრჩევლებთან

ივნისს როსტოვის გორკის სახელობის დრამატულ თეატრში შეიკრიბნენ ქალაქის საწარმოთა და მშენებლობათა მუშაკები, მეცნიერები, კულტურის მოღვაწეები, მოსწავლე ახალგაზრდობა, საბჭოთა არმიის მეომრები. აქ ამომრჩევლები შეხვდნენ რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატს ქალაქ დონის როსტოვის პროლეტარსკის საარჩევნო ოლქში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრს, საბჭოთა კავშირის მარშალს ანდრია ანტონის ძე გრეჩკოს.

შეხვედრა გახსნა სკკპ პროლეტარსკის რაიონის პირველმა მდივანმა ა. ბ. შელგინმა.

სიტყვა ეძლევა დეპუტატობის კანდიდატს ნდობით აღჭურვილ პირს — ცხინ-კარაქის კომბინატ „რაბოჩის" მეგზენერატორეს, სოციალისტური შრომის გმირს ი. ტ. პოლიაკოვს. მან ილაპარაკა ა. ა. გრეჩკოს ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე და მოუწოდა ყველა ამომრჩეველს არჩევნების დღეს ერთსულოვნად მისცენ ხმა კომუნისტთა და უპარტიოთა ურღვევი ბლოკის კანდიდატს.

შეხვედრაზე გამოვიდნენ ალოსლავლის სალტიების ქარხნის ოტოსაბურავების ამწყობი მ. ვ. კუზმიჩევი, სინთეზური კაუჩუკის მონომერთა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი გ. ა. სტეპანოვი, ქიმიური კომბინატის მეაპარატე ე. ბ. ბელოუსოვი, № 37 სკოლის მასწავლებელი ი. ვ. ალფეევა.

გამოთქვამდნენ რა თავიანთი შრომითი კოლექტივების აზრს, ისინი დიდი კმაყოფილებით აღნიშნავდნენ, რომ კომუნისტური პარტიის, მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის თანმიმდევრული და აქტიური საქმიანობის მეოხებით წარმატებით ხორციელდება სკკპ XXIV ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებები. მეცხრე ხუთწლედის სოციალური პროგრამის განხორციელება ხელს უწყობს საბჭოთა საზოგადოების ყველა ფენის კეთილდღეობის გაუმჯობესებასა და კულტურული დონის ამაღლებას. ორატორები ხაზს უსვამდნენ, რომ ყველა საბჭოთა ადამიანი ხედავს, თუ როგორ სულ უფრო სრულად ირეს თავს კომუნისტური მშენებლობის მსვლელობაში სოციალიზმის დიადი უპირატესობა.

შეხვედრაზე გამოსულნი ოლაპარაკობდნენ არჩევნებისათვის მზადებით გამოწვეულ უდიდეს შრომითს და პოლიტიკურ აღმავლობაზე. ხმას მისცემენ რა კომუნისტთა და უპარტიოთა ბლოკის კანდიდატებს, განაცხადეს ორატორებმა, ჩვენი ოლქის ამომრჩევლები ამით ხმას მისცემენ მშობლიური კომუნისტური პარტიის, სოციალისტური სამშობლოს შემდგომ აყვავებას, დედამიწაზე მტკიცე მშვიდობას.

სიტყვა წარმოთქვა პ. ნ. დემიჩევმა, რომელსაც დამსწრენი მხურვალედ შეხვდნენ. მან გულითადი მადლობა გადაუხადა პროლეტარსკის საარჩევნო ოლქის მშრომელებს, ოლქის ლენინის საარჩევნო ოლქის მშრომელებს დიდი ნდობისათვის. საბჭოთა დეპუტატი თქვა პ. ნ. დემიჩევმა, ამომრჩეველთა დიდ ნდობას უფასარეს ყოველისა, იმით ამართლებს, რომ თანამიმდევრულად ახორციელებს საბჭოთა ხალხის კომუნისტური პარტიის, ჩვენი სახელმწიფოს პოლიტიკას.

(საკადრო).

ეროსულოვნებრივ

შეხვედრები ამომრჩევლებთან

ივნისს როსტოვის გორკის სახელობის დრამატულ თეატრში შეიკრიბნენ ქალაქის საწარმოთა და მშენებლობათა მუშაკები, მეცნიერები, კულტურის მოღვაწეები, მოსწავლე ახალგაზრდობა, საბჭოთა არმიის მეომრები. აქ ამომრჩევლები შეხვდნენ რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატს ქალაქ დონის როსტოვის პროლეტარსკის საარჩევნო ოლქში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრს, საბჭოთა კავშირის მარშალს ანდრია ანტონის ძე გრეჩკოს.

შეხვედრა გახსნა სკკპ პროლეტარსკის რაიონის პირველმა მდივანმა ა. ბ. შელგინმა.

სიტყვა ეძლევა დეპუტატობის კანდიდატს ნდობით აღჭურვილ პირს — ცხინ-კარაქის კომბინატ „რაბოჩის" მეგზენერატორეს, სოციალისტური შრომის გმირს ი. ტ. პოლიაკოვს. მან ილაპარაკა ა. ა. გრეჩკოს ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე და მოუწოდა ყველა ამომრჩეველს არჩევნების დღეს ერთსულოვნად მისცენ ხმა კომუნისტთა და უპარტიოთა ურღვევი ბლოკის კანდიდატს.

შეხვედრაზე გამოვიდნენ ოქტომბრის რევოლუციის სახელობის ქიმიური ქარხნის განყოფილების უფროსის მოადგილე ვ. ი. ელასენკო, № 1 სკოლის დირექტორი, სოციალისტური შრომის გმირი ლ. ა. შუმეიკო, ჩრდილოეთ კავკასიის „ტრანსმაშენის" ტრესტის მმართველი პ. ა. დმიტრიევი, კულტიგატორის ქარხანა „კრასნი აქსიის" მოარავი კომკავშირელი ოლგა იგნატიევა.

ორატორებმა მხურვალედ მოიწონეს ლენინური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, მისი პოლიტბიუროს საქმიანობა, რომელსაც სათავეში უდგას სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი.

დიდი სამამულო ომის ვეტერანებმა და ახალგაზრდა ამომრჩევლებმა კანონიერი სიამაყით ილაპარაკეს კომუნისტურ მშენებლობაში მოპოვებულ დიად წარმატებებზე, იმ მტკიცე გადაწყვეტილებაზე, რომ მთელი ძალები მოახმარონ საყვარელი სამშობლოს ძლიერების განმტკიცებას, ქვეყნად მშვიდობის დამკვიდრებას. ორატორებმა აღნიშნეს, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1975 წლის აპრილის პლენუმის დადგენილებამ პარტიის XXV ყრილობის მოწვევის შესახებ როსტოველთა ახალი პოლიტიკური და შრომითი აღმავლობა გამოიწვია.

შემდეგ სიტყვა წარმოთქვა ა. ა. გრეჩკომ, რომელსაც შეკრებილნი გულთბილად შეხვდნენ. მან დიდი მადლობა გადაუხადა პროლეტარსკის საარჩევნო ოლქის მშრომელებს, ოლქის ლენინის საარჩევნო ოლქის მშრომელებს დიდ ნდობისათვის. საბჭოთა დეპუტატი თქვა პ. ნ. დემიჩევმა, ამომრჩეველთა დიდ ნდობას უფასარეს ყოველისა, იმით ამართლებ, რომ თანამიმდევრულად ახორციელებს საბჭოთა ხალხის კომუნისტური პარტიის, ჩვენი სახელმწიფოს პოლიტიკას.

(საკადრო).

დეპუტატობის კანდიდატები

ბ ი ლ ი ს ი ს ი სამეცნიერო საწარმოო გაერთიანება „ელვას" გამოოვლითი მანქანების ქარხნის საინსტრუმენტო საამქროში კომკავშირელი გენადი კალინინი ხუთ წლის წინათ მოვიდა სამუშაოდ. გამოცდილი ოსტატების დახმარებით მუყაითი ახალგაზრდა მალე დაეუფლა მბეჭავის რთულ პროფესიას.

გენადი მალე დამოუკიდებლად შეუდგა მუშაობას და მოწინავეთა რიგებში ჩადგა. მის ნახელავს წუნს ვერავინ სდებდა. გადოდა დრო. გ. კალინინმა თავისი შრომისმოყვარეობითა და სანიმუშო ყოფაქცევით მთელი კოლექტივის ნდობა და სიყვარული დიმსახურა. მან პირადი ხუთწლიანი გეგმა უკვე შეასრულა და მომავალი ხუთწლედის ანგარიშში მუშაობს.

გენადი ერთ-ერთი პირველი დადგა პარტიის XXV ყრილობის აღსანიშნავ ვახტზე და ყოველდღიურ დავალებებს დიდი გადაჭარბებით ასრულებს.

საწარმოს კოლექტივმა გ. კალინინს დიდი ნდობა გამოუცხადა. იგი საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად დასახელა.

სურათზე: დეპუტატობის კანდიდატი გ. კალინინი.

ს. ბ ი ლ ა ძ ი ს ფოტო.

მეგობრული ვიზიტით

მიღწეული შეთანხმების შესაბამისად 4 ივნისს მოსკოვში ჩამოვიდა ბულგარეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე სტანკო ტოდოროვი.

ენუკოვის აეროდრომზე ს. ტოდოროვსა და მის თანმხლებ პირებს შეხვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სხვა ოფიციალური პირნი.

4 ივნისს მოსკოვში წინათ მიღწეული შეთანხმების შესაბამისად სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი შეხვდა ბულგარეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ს. ტოდოროვს.

ა. ნ. კოსიგინმა და ს. ტოდოროვმა ერთმანეთს აცნობეს, თუ როგორ სრულდება საბჭოთა კავშირისა და ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმები და განიხილეს საბჭოთა კავშირსა და ბულგარეთის თანამშრომლობის შემდგომი განვითარების მთელი რიგი საკითხები ორი ქვეყნის კომუნისტური პარტიების პრინციპული ხაზისა და ეკონომიური ურთიერთდახმარების საბჭოს მონაწილე სახელმწიფოთა სოციალისტური ეკონომიური ინტეგრაციის გაღრმავების ამოცანათა შესაბამისად.

შეხვედრამ ძმური მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ეთიერებაში ჩაიარა.

ხანმოკლე ვიზიტის დამთავრების შემდეგ 4 ივნისს ამხ. ს. ტოდოროვი სამშობლოში გაემგზავრა.

აეროდრომზე იგი გაეცალეს ამხ. ა. ნ. კოსიგინმა, სხვა ოფიციალურმა პირებმა. (საკადრო).

მიღება კრემლში

3 ივნისს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ა. ნ. კოსიგინმა კრემლში მიიღო გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ო. ფინერი, რომელიც საბჭოთა კავშირში ოფიციალური ვიზიტით იყო.

მეგობრულ, ამხანაგურ ვითარებაში მხარეებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი საბჭოთა კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის, ეროვნული ეკონომიკის, ეროვნული კულტურის დარგში, სხვა სფეროებში, თქვა სამუშაოდ ვიზიტის ბოლოს ამ პოზიციის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ, სსრ კავშირის გეოლოგთა ეროვნული კომიტეტის თავმჯდომარემ აკადემიკოსმა გ. ძოწენიძემ. — ინდოეთისა და საბჭოთა კავშირის გეოლოგები აქტიურად მონაწილეობენ თანამედროვე გეოლოგიის ბევრი აქტუალური პრობლემის ერთობლივ გადაჭრაში. ერთ-ერთ მათგან განკუთვნება ჰიმალაის ალპებში, ევროპის მშვიდობისა და უშიშროების უზრუნველყოფაში. ორივე მხარემ გამოთქვა რწმენა, რომ საბჭოთა კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ყოველმხრივი ძმური კავშირ-ურთიერთობა აკლავაც განმტკიცდება ორი ქვეყნისა და მთელი სოციალისტური თანამეგობრობის ხალხთა საკეთილდღეოდ.

3 ივნისს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინმა კრემლში მიიღო „ჩეზ მანჰეტენ ბანკის" პრეზიდენტი დ. როკფელერი. საუბრის დროს მოხდა აზრთა გაზიარება საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ეკონომიური ურთიერთობის განვითარების საკითხებზე. (საკადრო).

ა. ა. გრომიკო შეხვდა ნგუენ თხი ბინს

3 ივნისს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ა. ა. გრომიკომ მიიღო სამხრეთ ვიეტნამის რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ნგუენ თხი ბინი, რომელიც გაელია ამოსკოვში.

ა. ა. გრომიკომ და ნგუენ თხი ბინმა განიხილეს სსრ კავშირისა და სამხრეთ ვიეტნამის რესპუბლიკის ორმხრივი ურთიერთობის საკითხები.

საუბარი გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში მიმდინარეობდა.

(საკადრო).

საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის გეოლოგთა სიმპოზიუმი

თბილისი გაიხსნა საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის მეორე სიმპოზიუმი, რომელზეც იხილავენ კავკასიონისა და ჰიმალაის შედარებითი გეოლოგიის აქტუალურ საკითხებს. სიმპოზიუმი მოიწვევს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიებმა, სსრ კავშირის გეოლოგთა ეროვნულმა კომიტეტმა.

— საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის სიმპოზიუმი, ისევე როგორც ბევრი სხვა ანალოგიური ღონისძიება, მოწმობს, რომ ჩვენს ქვეყნებს შორის სულ უფრო მტკიცდება მეგობრობა და თანამშრომლობა მეცნიერებისა და კულტურის დარგში, სხვა სფეროებში, თქვა სიმპოზიუმის გახსნისას სიმპოზიუმის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ, სსრ კავშირის გეოლოგთა ეროვნული კომიტეტის თავმჯდომარემ აკადემიკოსმა გ. ძოწენიძემ. — ინდოეთისა და საბჭოთა კავშირის გეოლოგები აქტიურად მონაწილეობენ თანამედროვე გეოლოგიის ბევრი აქტუალური პრობლემის ერთობლივ გადაჭრაში. ერთ-ერთ მათგან განკუთვნება ჰიმალაის ალპური ნაოჭა სარტყლის განვითარების ისტორია და თავისებურებანი. კავკასიონსა და ჰიმალაის, რომლებიც ამ სარტყლის ნაწილებს შეადგენენ, უთუოდ აქვთ გეოლოგიური განვითარების სხვადასხვაგვარი ისტორია. მაგრამ აქვთ მსგავსების ელემენტებიც. ამ სხვაობისა და მსგავსების დადგენამ ხელი უნდა შეუწყოს ცალკეული ნაწილების, შემდეგ კი მთელი ჰიმალაის ალპური სარტყლის — ნსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო გეოლოგიური სტრუქტურის გეოლოგიური განვითარების თავისებურების სწორად გაგებას.

ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის პირველი სიმპოზიუმი, რომელიც 1973 წელს გაიმართა დელში, ჰიეძღვნა გეოლოგიის სხვადასხვა საკითხს. თბილისის სიმპოზიუმი განიხილავს კავკასიონისა და ჰიმალაის გეოლოგიური განვითარების მაგმატიზმისა და მეტალოგენიის ნავთობგაზიანობისა და გეოთერმული რესურსების საკითხებს.

სიმპოზიუმის მუშაობის პირველ დღეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გეოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორმა, რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა პ. კაძაყოლიაძე გააკეთა მოხსენება „კავკასიონის გეოლოგიური აგებულების ძირითადი თვისებები". მოხსენების მომზადებაში მონაწილეობდნენ სოხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ა. ბაბრელიანი, მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი ე. მილანოვსკი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტები ვ. ბურტოვი და ე. ხანი, ახერბაიჯანის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ე. შახალიბეილი. ჰიმალაის გეოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილემ, მეცნიერებათა დოქტორმა ე. ვალდამ (ინდოეთი) თავის მოხსენებაში ილაპარაკა ქვემო ჰიმალაის განივ სტრუქტურებზე და ჰიმალაის ტექტონიკურ გეგმაში ინდოეთ-ხიზეარ-ენეტლის ბეკეთ-ეზებზე. დამსწრენ მოისმინეს მთელი რიგი სხვა საინტერესო მოხსენებანი და ინფორმაციები.

სიმპოზიუმი 10 ივნისამდე გაგრძელდა. (საკადრო).

იკვლევენ ედაშვილის ქერქის შექმნის პრეისტორიას

თბილისში გაიხსნა საბჭოთა სოციალისტური ქვეყნების მეცნიერებათა აკადემიების მრავალმხრივი თანამშრომლობის კომისიის სხდომა, რომელიც მიეძღვნა პრობლემას „გეოსინკლინური პროცესი და დედამიწის ქერქის შექმნა". სხდომაში მონაწილეობენ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის, სსრ კავშირის, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის დელეგაციები. იხილავენ 1976-1980 წლების მანძილზე სოციალისტურ ქვეყნებში ამ პრობლემის კვლევის პროგრამას.

კომისიის შექმნა გამოიწვია მრავალი ქვეყნის მეცნიერ გეოლოგთა კოლექტივების ერთობლივი მეცნიერული საქმიანობა. წარმოების საუკეთესობამ, რაგდ ძლიერი სეისმიურობა ასეთი მრავალმხრივი თანამშრომლობის საუკეთესოდ საშუალებაა ამ ... პრობლემასთან ... ...

ღირსეულად ეზეიმეთ საქართველოს კომპარტიის XXV ყრილობა!

პოლიტიკური სიტყვის გამოძახილი

პარტიის ცხაკაიას რაიკომისა და გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციის მიერ მოწყობილი იდეოლოგიური დარგის მუშაკთა შეკრებაზე

თბილისელებზე მეტი გავიდა მას შემდეგ, რაც ჩამოქვეყნდა ცნობა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობის მოწვევის შესახებ. მთელი საბჭოთა ხალხი მხურვალე მოწონებითა და კმაყოფილებით შეხვდა ამ ცნობას.

ჩვენში შესანიშნავი ტრადიცია დამკვიდრდა, რომ ყოველი მომავალი პარტიული ყრილობისათვის საუკეთესო სამზადისად წინა ყრილობის გადაწყვეტილებათა წარმატებით შესრულებისაკენ ბრძოლა მივიჩნიოთ. ასეა ამჯერადაც, ხალხმრავალ მიტინგებსა და კრებებზე ერთსულოვნად ითქვა, რომ კიდევ უფრო მაღლა ავწიოთ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა, მეცხრე ხუთწლედის დავალებათა მოლიანად და გადაჭარბებით განხორციელებისათვის სოციალისტური შეჯიბრების დროშა. საყოველთაო-სახალხო შეჯიბრება, რომელსაც მეტი ხალხი მისცა საბჭოების არჩევნებისათვის მზადებამ, დღეს კიდევ უფრო მძლავრად შლის ფრთებს, პარტიის მომავალი XXV ყრილობის აღსანიშნავად ნაკისრია ახალი გადიდებული ვალდებულებანი.

ადამიანთა ამ მძლავრ პოლიტიკურ და შრომითს აღმავლობას სათავეში უდგანან პარტიული ორგანიზაციები, რომლებიც დიდ ორგანიზატორულ საქმიანობასთან ერთად საინტერესო და შინაარსიან იდეურ-პოლიტიკურ მუშაობასაც ეწევიან. იდეოლოგიურად უზრუნველვყოთ სოციალისტურ ვალდებულებათა შესრულება, საზოგადოებრივი წარმოებისათვის ხაოყოველთაო-სახალხო ბრძოლის წარმატება! — აი ამუამად ერთერთი მთავარი და უმნიშვნელოვანესი ამოცანა, აი იდეოლოგიური დარგის თვითეული მუშაკის სახელისა და ღირსების საქმე!

როგორ გავაააქტიუროთ ჩვენი აგიტატორებისა და პოლიტინფორმატორების ენერგია, ბრძოლა ომისა და შრომის ვეტერანებთან შეხვედრები, საინტერესო თემატიკა

ინ. ჟამდარია — პარტიის რაიკომის მდივანი: საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XVI პლენუმზე მოწოდებად გაისმა სიტყვები: „რესპუბლიკის თვითეული კომუნისტის, თვითეული მშრომელის, მთელი საქართველოს კომპარტიის ღირსების საქმეა ახალი შრომითი წარმატებებით გაახარონ სამშობლო, კიდევ უფრო მაღლა აღმართონ სოციალისტური შეჯიბრების სრულიად საკავშირო დროშა და ახალი წარმატებებით შეხვდნენ მეათე ხუთწლედს, სკკპ XXV ყრილობას და საქართველოს კომპარტიის XXV ყრილობას“.

ეს მოწოდება ცხაკაიას რაიონის კომუნისტებმა, მშრომელებმა მიიღეს როგორც თავიანთი საღდეისო საბრძოლო პროგრამა.

ხალხი ამბობს, კაცს რწმენა, თუ საჭირო გაჰდა, მთებსაც შესძრავსო. დიახაც, ჩვენ გვაქვს ჩვენი „შესაძრავი მთები“ და ასაღები სიმაღლეები. იოლი როდია **რაიონის მშრომელებმა წლიულ გეგმას გადამეტებით 1.115 ათასი მანეთის პროდუქცია აწარმოონ და 1.223 ათასი მანეთის ხოფლის მეურნეობის პროდუქტები დაამზადონ. ფართოდ გაიშალა დიდი ლაშქრობა 7.780 ტონა ჩაისათვის.** ყოველივე ეს და სხვა პასუხსაგები ამოცანები წარმატებით მაშინ გადაიკრება, თუ რაიონის თვითეული მშრომელს ერმად ეძინება შეგნებული საერთო წარმატების მიღწევისათვის საკუთარი მუშაობის მნიშვნელობა, კარგად ეცოდინება თავისი ნამდვილი ადგილი მომავალი პარტიული ყრილობისათვის მთელ მზადებაში.

როგორია დღემდე პარტიის რაიკომის მიერ განხორციელებული ღონისძიებანი? საკმარისია ისინი თუ არა და როგორ უნდა სრულყოთ ჩვენი საქმიანობის სტილი და მეთოდები? ვფიქრობ, დროა ამ საკითხებზე მთელი გულახდილობით ვილაპარაკოთ და ვეკამათოთ...

პარტიის რაიკომთან შექმნილია პროპაგანდისტთა მუდმივმოქმედი სემინარები, რაიკომის „ტაგარეშე ლექტორთა ჯგუფისა და ხაზოგადოება „ცოდნის“ ლექტორთა დაუსწრებელი სკოლა, აგიტპუნქტების გამგეებისა და აგიტკოლექტივების ხელმძღვანელთა სემინარები. ამ სემინარებსა და ლექტორთა სკოლაში ყოველთვიურად ეწყობა შეკადილები, ხდება გამოცდილების ურთიერთგაზიარება, ისმენენ ლექციათ-მოხსენებებს აქტუალურ თემებზე. ორ-სამ თვეში ერთხელ ეწყობა აგიტატორთა და პოლიტინფორმატორთა **რაიონული და ზონალური** შეკრებები, თათბირ-სემინარები. ჩვენს **რაიონულ** გაზეთ „კოლხეთს“ შემოღებული აქვს ფურცლები: „აგიტატორის ტრიბუნა“, „პროპაგანდისტის ტრიბუნა“, „პოლიტინფორმატორის ტრიბუნა“, „აგიტატორებისა და პოლიტინფორმატორების დასახმარებლად“ და სხვ.

მაგრამ ყველა ზემოთჩამოთვლილი ღონისძიებანი საკმარისია არ არის, მოდით გულახდილად ვთქვათ; ხშირად ისეთ ღონისძიებებს ფორმალიზმის ბეჭედი აზის და კონკრეტულად ვერ ეხმარება ჩვენს იდეოლოგიური დარგის მუშაკებს პოლიტიკური სიტყვის ქმედითობაში. საამისოდ მიზეზი ბევრია. ერთ-ერთი ყველაზე თვალსაჩინო ის არის, რომ წლების განმავლობაში, როცა სუბიექტივიზმმა და ეიოლუნტარიზმმა ჩვენს რესპუბლიკაში ფეხი მაგრად მოიკიდა, მომრავლდნენ რწმენაშერყეული იდემიანებიც. ამ მხრივ ცხაკაიას რაიონი გამონაკლისი როდი იყო. ჰო და, უკონტროლობით, დაუსჯელობით გათამამებული მეკრთამეები და სხვადასხვა კომბინატორები, ბიუროკრატები და პარაზიტები თავისუფლად რომ მოქმედებდნენ, ბევრ ადამიანს გული გაუტყდა, აგიტატორისა თუ ლექტორის სიტყვაც, რავიდ ლამაზად და მოხდენილად უნდა ყოფილიყო თქმული, მიზანს ვერ აღწევდა, ზოგჯერ რჩებოდა, როგორც „ლაოდისი უდაბნოს შინა“. ძნელია, რა თქმა უნდა, ერთბაშად საქმის გამოსწორება, განსაკუთრებით მაშინ, როცა საკითხი იდეოლოგიურ, აღმშენებლობითს მუშაობას ეხება, მაგრამ, სამწუხაროდ, ისიც უნდა ითქვას, რომ ყველა პირველადი პარტიული ორგანიზაცია ძალიან მოხდომებით როდი ძღვნის ამ მხრივ ინერციის ძალას. ხელსაყრელ პირობებს, ყოველგვარ დამახინჯებასა და დაბაშაოურთან დღეგანდელი შეურიგებელი ბრძოლის ფაქტებს ჯერ კიდევ სათანადოდ როდი ვიყენებთ როგორც კოლექტიურ, ისე ინდივიდუალურ პოლიტიკურ საუბრებში.

ერთ-ერთი მთავარი ნაკლი აგრეთვე ის, რომ პირველადი პარტორგანიზაციები სწორად ვერ არჩევენ კომუნისტებს, რომლებიც ადგილებზე იდეოლოგიური და მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობა უნდა გასწონ, სუსტია მათდამი კონტროლი, დახმარება, მათი პასუხისმგებლობის ამაღლებისათვის ზრუნვა. **მართალია, იდეოლოგიური ადერებისათვის ზრუნვა შედარებით გაუმჯობესდა** მას შემდეგ, რაც სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება ბელორუსიის პარტიულ ორგანიზაციაში იდეოლოგიური ადერების შერჩევისა და აღზრდის თაობაზე, მაგრამ სიმართლე უნდა ითქვას, რომ ამ მხრივ პარტიის ცხაკაიას რაიკომს, რაიონის პირველად პარტიულ ორგანიზაციებს მეტი ყურადღება, მეტი გულმოდგინება სჭირდებათ.

ვფიქრობ, კიდევ უფრო უნდა გავაფართოოთ სოციოლოგიური ველი, რაშიაც ამჟამად კონკრეტულ დახმარებას ვვიჩენენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოყენებითი სოციოლოგიის კათედრის მუშაკები.

ი. ქაჯარია — ფოცხოს ადგილობრივ ხალხმრავალ კოლმეურნეობას აგიტპუნქტის გამგე: ახლა, ჩვენი პარტიის XXV ყრილობისათვის დიდ მზადებაში, ბუნებრივია, კიდევ უფრო იზრდება თვითეული აგიტპუნქტის როლი. გამოცდილება გვაქვს, მაგრამ უფრო გონივრულად, მოხერხებულად დაუკავშირო მიმდინარე წლის მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვანი მოვლენები ყრილობის შესახვედრად მზადებას, მეცხრე ხუთწლედის წარმატებით დამთავრებისათვის საყოველთაო-სახალხო ბრძოლას — ეს თვითეული ჩვენგანისაგან სწორ უფრო მეტ ოსტატობას, საგიტაციო მუშაობის ახალი, საინტერესო ფორმების ძიებას მოითხოვს. აი დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გმირკვების წლისთავი... რამდენი შესანიშნავი მასალა მოგვცა ამ მოვლენამ ჩვენ, აგიტპუნქტის ხელმძღვანელებსაც, და მის თვითეულ წევრსაც. საბჭოთა მოქალაქეების თავგანწირვა, ფრონტისა და ზურგის ერთიერთმოქმედება, ხალხთა ძმობა და მეგობრობა ომის საუკეთესო მაგალითებია, რომ ადამიანი ახალი დიადი მიზნისათვის აღენთოს.

სულ უფრო გადამწყვეტ ფაზაში შედის საქართველოს სსრ უმაღლესი და ადგილობრივი საბჭოების არჩევნებისათვის მზადება. საამისოდ კი სოფელ ფოცხოს აგიტპუნქტმა ადრევე დაიპყრა თადარიგი — სპეციალური გეგმაც შეადგინა და დამატებით აგიტატორებიც გამოვყო. ახლა მოსახლეობაში 35 აგიტატორი ეწყობა საუბრებს. მათი ინიციატივით ომარ-ვეტერანებთან შეხვედრები, საინტერესო თემატიკა ომისა და შრომის ადამიანთა გამოცდილების განზოგადება და სოციალისტური შეჯიბრების ძიმდისარეობის შედეგების შეჯამება. რა თქმა უნდა, დღეს აგიტატორი მარტო საუბრებით ვერ დაკმაყოფილდება. იგი ამასთან კეთილ საქმეთა ორგანიზატორიც უნდა იყოს.

მაგალითად, შარშან, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისათვის მზადების წინადღეებში, ფოცხოს კოლმეურნეობის რამდენიმე მეჩაიემ ითავა ყოველდღიურად მოეკრიფათ 2-3 კილოგრამით მეტი ჩაის ფოთოლი, ვიდრე წინა წლის შესაბამის პერიოდში ყოველდღიურად იკრიფებოდა. ჩვენმა აგიტატორებმა სწორაფად აიტაცეს ეს თაოსნობა და იგი მალე კოლმეურნეობის თითქმის ყველა მეჩაიის კუთვნილებად აქციეს. შედეგმაც მალე იჩინა თავი. გვიხარია, რომ საუკეთესო სამეურნეო მაჩვენებლებისათვის ფოცხოს კიროვის სახელობის კოლმეურნეობამ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო ლენინური კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა დაიმსახურა.

მომავალი პარტიული ყრილობისათვის რომ ემზადებიან, ფოცხოელმა კოლმეურნეებმა გადაწყვიტეს წელს მოკრიფონ და სახელმწიფოს ჩააბარონ 700 ტონაზე მეტი ჩაის ფოთოლი, მკვეთრად გაზარდონ სიმაღლის მოსავლიანობა, თვითეულ საფუძველ ძოროზე მიიღონ 1.600 ლიტრი რძე, მნიშვნელოვნად გადიდონ სხვა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების წარმოება და დამზადება.

ვფიქრობ, აგიტატორის საუბარს სათანადო გამძაბელი რომ მოჰყვეს, მთავარია სამი რამ: **პირველი** — მისი იდეურ-პოლიტიკური მომზადების დონე, ერუდიცია, **მეორე** — ადამიანებთან მუშაობის მეთოდიკის დაუფლება, ამა თუ იმ აუდიტორიასთან დაახლოების **უნარი, მესამე** — სხვას რომ მოუწოდოს, თვითონ უნდა იყოს მოქალაქეობრივობის ნიმუში, ჰქონდეს მაღალი ავტორიტეტი.

ხუთასელნი: შეკრების მონაწილეთა ერთი ჯგუფი სოციალისტური შეჯიბრების სტენდთან.
შ. სარებავას ფოტო.

თ. ადანაია — ცხაკაიას ჩაის ფაბრიკის პარტიულ ორგანიზაციასთან არსებული წარმოების ეკონომიკისა და მართვის საფუძვლების შემსწავლელი სკოლის პროპაგანდისტი: და ეს მონაცემები მარტო აგიტატორს როდი სჭირდება. ისინი აუცილებელია იდეოლოგიური დარგის ყველა მუშაკისათვის, მათ შორის პროპაგანდისტისათვის.

ჩვენს ჩაის ფაბრიკაში, რომელიც სსრ კავშირის 50 წლისთავის სახელს ატარებს, ეკონომიური სწავლების სამი სკოლა შექმნილი: ორი — პარტიულ ორგანიზაციასთან და ერთიც — კომკავშირულ ორგანიზაციასთან. მათში 70-ზე მეტი კაცია გაერთიანებული. შეიძლება ითქვას, რომ ამ სკოლებში მიღებული ეკონომიური ცოდნა დიდად ეხმარება მსმენელს თავიანთ პრაქტიკულ მუშაობაში. ეს დადებითი სამეურნეო შედეგებითაც ელინდება. მე აქ ახვედასხვა ციფრებთან თავს არ შეგაწყენთ, მხოლოდ მინდა გამოვთქვა ზოგიერთი მოსაზრება იმისათვის, რომ ეკონომიურმა სწავლებამ პრაქტიკულ საქმეს უფრო მეტი კვალი დაჰნიროს.

გულახდილად გეტყვით — წარმოების ეკონომიკისა და მართვის საფუძვლების შემსწავლელ იმ სკოლაში, რომლის პროპაგანდისტიც მე ვარ, მსმენელთა ერთი ნაწილი მაინც ვერ აქტიურობს. ეს, პირველ ყოვლისა, მათი ნაკლები პასუხისმგებლობით, ერასათანდარ დაინტერესებით უნდა აიხსნას. მაგრამ ზოგიერთს მეცადინეობა ნაკლებად რომ აინტერესებს, მთავარი მიზეზი თვით მეცადინეობათა ხარისხში უნდა ვეძებოთ.

მე მხედველობაში მაქვს ის, რომ „აღმზრდელებსაც გვიხდა აღზრდა“. პარტიის რაიონულმა კომიტეტმა მეტი უნდა იზრუნოს პროპაგანდისტთა ურთიერთგამოცდილების განზოგადებისათვის, უფრო ხშირად მოაწყოს ცალკეულ მეცადინეობათა განხილვა რაიონის პროპაგანდისტთა მონაწილეობით.

ერთ-ერთ სერიოზულ მეფეობებად უნდა ჩაითვალოს ეკონომიური განათლების ქსელისათვის სახელმძღვანელოების სიმაღლე. რატომღაც ასეთი სახელმძღვანელოები მცირე რაოდენობით და ძალზე გვიან გამოდის.

საერთოდ, არა გვაქვს სხვადასხვა ტექნიკური საშუალებანი, რომლებითაც პროპაგანდისტი აღიჭურვებოდა და უფრო თვალსაჩინოდ წარმართავდა მეცადინეობას.

დამკვიდრებულია კარგი ტრადიცია: კომუნისტების პოლიტიკური სწავლებისა და მშრომელთა ეკონომიური განათლების სისტემაში ეწყობა შემაჯამებელი მეცადინეობა. ვაჯამებთ იმის შედეგებს, რაც ვისწავლეთ. ამ შედარებით უკეთ ჩანს პლუსებიც და მინუსებიც. საჭიროა გაბედულად ვამბილოთ ნაკლი, გამოვიტანოთ საერო დასკვნები, რომ ახალ სასწავლო წელს, რომლის დიდი ნაწილი პარტიის XXV ყრილობისათვის მზადებას ემთხვევა, ყოველი მეცადინეობა შინაარსიანი და ნაყოფიერი იყოს.

რ. ჭითაია — ბორშის კოლმეურნეობა „გამარჯვების“ პარტბიურის მდივანი: პრაქტიკამ დაგვარწმუნა, რომ იდეოლოგიური ფრონტის მუშაკისათვის აუცილებელია ინფორმაციის სიუხვე. **კოლმეურნეობის პარტბიურო ამ მხრივ ახორციელებს ზოგიერთ ნოვის საბელობის კოლმეურნეობაში** დაიბადა მეჩაიეთა პატრიოტული ინიციატივა, **რომ** არჩევნების დღისათვის — 15 ივნისისათვის მოკრიფონ ოცი პროცენტით მეტი ჩაის ფოთოლი, ვიდრე შარშან ამავე პეროდში იყო მოკრეფილი. ეს იმას ნიშნავს, რომ კოლმეურნეობაში ყოველდღიურად უნდა მოიკრიფოს დაახლოებით 2,5 ტონა ფოთოლი, თვითეულმა მეჩაიემ კი ისეთე დღეში უნდა მოკრიფოს 5-6 კილოგრამით მეტი.

და აი საქმეში აქტიურად ჩაერევენენ ჩვენი აგიტატორები, პოლიტინფორმატორები, პროპაგანდისტები, ლექტორები... ისინი ციფრებით, ფაქტებით, სხვადასხვა შედარებებით თვალსაჩინოდ გახსნიდნენ, თუ რა მაღალი პასუხისმგებლობა ეკისრება თვითეულ კოლმეურნეს, იმასთან საუბრობენ იმ ხერხებზე, საშუალებებზე, რომლებითაც კოლმეურნეე მეჩაიეები აღწევენ ათათუ 5-6 კილოგრამის, არამედ გაცილებით მეტის მოკრეფას.

ჩვენთან სწორაფად გავრცელდა ინიციატივა ახალსოფლელებისა, რომლებმაც ჩაატარეს საოფლო ყრილობა დეკანოზი — „არც ერთი ეზოც უმუშევარი სოფლად, არც ერთი უქნარა ჩვენს გვერდით!“ კარგი თაოსნობა გამოიჩინა სოფელ ნოსოოს ინტელიგენციამ, რომელმაც მოგვმართა მოწოდებით, რომ რაიონის ინტელიგენციის თვითეულმა წარმომადგენელმა არ დაზოგოს ცოდნა და გამოცდილება, რათა ყოველნაირად შეუწყოს ხელი ადამიანთა აქტივობის ამაღლებას, სოციალისტური შეჯიბრების შემდგომ განვითარებას, მოწინავე გამოცდილების ფართოდ გავრცელებას, პარტიული, სახელმწიფო და შრომის დისციპლინის განმტკიცებას. ამ მოწოდებას მხარი რომ დავუჭირეთ, პირველად პარტიულ ორგანიზაციებთან ერთად შევიმუშავეთ კონკრეტული ღონისძიებანი.

მაგრამ ეს ჩვენი გადაწყვეტილება ფარატინა ქაღალდად, ლატნ სიტყვად იქცევა, თუ ვერ დავძლიეთ ზოგიერთი მუშაკის უპასუხისმგებლობა, ინერტულობა, ხიზანტე, ფორმალიზმი და ზოგ შემთხვევაში ბიუროკრატიზმიც კი. სწორედ აქაც გვჭირდება მკაცრი კონტროლი, შესრულების შემოწმების გონივრული ორგანიზაცია, რაც ჩვენი შრომისა და ცხოვრებაც ყველა უბანზე უაღრესი პრინციპულობით მოითხოვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმმა.

ი. გოგინავა — ნოხარის დაუნის ხაბჭოთა მეურნეობის პარტიულ ორგანიზაციასთან არსებული დაწყებითი პარტიულსწავლის პროპაგანდისტი, სოციალისტური შრომის გმირი: დიახ, სწორედ შესრულების შემოწმება და კონტროლი უნდა გადაგვაქციოთ ამ მძლავრ საშუალებად, რომელიც აამაღლებს ოოკორიც მსმენელთა, ისე თვით ამ ადამიანთა პასუხისმგებლობას, რომლებიც პროპაგანდისტულ და მასობრივ-პოლიტიკურ მუშაობას ხელმძღვანელობენ. სამწუხაროდ, თვით ჩვენს, ნოსიერის დაფნის საბჭოთა მეურნეობაში ამ მხრივ ყველაფერი რიგზე როდია. მართალია, უკანასკნელ ხანს დაეძლიეთ ხუთწლედის პირველ სამ წელიწადში შექმნილი სიძნელეები, შარშან გეგმები შეეასრულეთ, აღვაკვეთეთ დარღვევები და ჩავარდნები, მაგრამ ჯერ ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯებია. ჩვენს რიგებში პასიურები მაინც არიან. ზოგი გაურბის საზოგადოებრივი **დავალების** შესრულებას **და ამისათვის** პასუხს არ-ვინ სთხოვს. თვით კომუნისტებს ერთი ნაწილი არ ზრუნავს თავისი იდეური ცოდნის დონის ამაღლებისათვის, სწორედ ამიტომ არის, რომ ასეთები ხაკლები შეგნებით ეკიდებიან შრომას.

პოოპაკავანდისტულ და მასობრივ-პოლიტიკურ მუშაობაში ერთ-ერთი მთავარია სწორი დაგეგმვა. გეგმა შეიძლება იყოს პერსპექტიულიც და ხახმოკლე პეროდისათვისაც. პრაქტიკაში ხშირად ხდება, რომ გეგმაში მხოლოდ საუბრის თემებია გათვალისწინებული, მაგრამ, ჩემი აზრით, საჭიროა მასში ასახვა ჰპოვოს აღზრდის კონკრეტულმა ამოცანებმა, მათი შესრულების გზებმა, ნაჩვენები იყოს ღონისძიების ჩატარების ვადა და ადგილი, ისი მომზადებისათვის პასუხისმგებელი პირი. აი როდის შეიძლება განხორციელდეს ნაგდილი კონტროლი, და ბუნებრივია, ფორმალიზმსაც თავიდან აიცილებენ.

დ. გუნია — ძველი ხენაკის აგიტპუნქტის აგიტატორი: მე, როგორც ამბალგაზრდა აგიტატორს, ყველაზე მეტად ერთი საკითხი მაღელვებს: როგორ ძიებენ, ეს ბევრ შორმას გაურბის, ირღვევა დისციპლინას, კარგად ვეთა აქვს საქმე ყოფაცხოვრებაშიც. ჩემს საუბრებზე, ისევ ისინი იკრიბებიან, რომელთაც დიდი პასუხისმგებლობაც აქვთ, და შეიძლება ითქვას, თვითონ დამოუკიდებლადაც ბევრს კითხულობენ, იმდიდრებენ ცოდნის პორიზონტს. ვატყობ ჩემი საუბრები ძათუ ძაინცდამაინც დიდ შთაბეჭდილებას ვერ ახდენს. რა-გორ მოვიქცე? ვფიქრობ, აქ სწორი აზრი გამოითქვა, **რომ ყოველი საუბარი აუდიტორიის მომზადების დონეს და მის განწყობილებას უნდა შეეფარდოს.**

მახსოვს, ერთხელ ჩემს საგიტაციო უბანში მივედი. სამი თუ ოთხი კაცი დამხვდა იქ. შევატყე, ხასიათზე არ იყვნენ, მაგრამ საუბარი მაინც დავიწყე ერთ-ერთი მოწონავე კოლმეურნის მიღწევებზე. ეჰ, ეროთი ნეტავ შენ, მოგცლია! — მომაძახა ერთმა. შეწყენა, აღარფერი მითქვამს მისთვის და საუბარიც შეწყვიტე. შემდეგ შევიტყე, რომ მათ იმ დღეს საუკეთესო მეგობარი გარდაცვლოდათ. მიეხვედი, ადამიანებთან უფრო ახლოს ყოფნაა, მათი ეხენება-განწყობილების შესწავლაა საჭირო. ყოველი საუბარი მომეტსტა და დროს უნდა შეუფარდო, გითვალისწინო წეროლმანეობიც კი.

ვფიქრობ, ჩვენი სწავლებისა და დახელოვნებისათვის მეტი უნდა ეზრუნოს პარტიის რაიკომმა.

ვ. ლეხამიშვილი — თელავის აგიტპუნქტის გამგე: ვ. ი. ლენინი დაუნდობლად აკიცხეებდა იმას, ვისაც რწმენა მხოლოდ ენაზე აკერია. ხახს უსვამდა რა თეორიული შეიარაღების მნიშვნელობას, ბელადი კომუნისტებს მოუწოდებდა, რომ ბევრი ესწავლათ, რათა ყოფილიყვნენ საკმაოდ მტკიცენი თავიანთ რწმენაში და საკმაოდ ყარმატებით დაეცვათ იგი ყველას წინაშე და ყოველთვის. ამიტომ სოციალისტური სოციალიზმისათვის უცხო შეხედულებებსა და ზნე-ჩვეულებებს წინააღმდეგ გახსაკუთრებული შეურიგებლობის სულისკვეთებით ადამიანთა აღზრდა იდეოლოგიური **დარგის** მუშაკის გადაუდებელი საზრუნავია.

მოგეხსენებათ, ახლო წარსულში ამ მიმართულებით ბრძოლა ძალიან გვიჭირდა. ახლა მეტად ხელსაყრელი პირობები შეიქმნა, რომ უფრო ხმამაღლა ვილაპარაკოთ მორალზე, პატიოსნებაზე, წესრიგზე. ახლა ჩვენს აგიტატორებს აღარაფერს ეუბნებიან ასეთ საუბარს სატყუვებით: „ეს რად უნდა ჩემი პატიოსნება, კომბინატორს უფრო აფასებენ“... დიახ, მუშაობა ახლა ბევრად სახალისო გახდა. მაგრამ ჯერ კიდევ ხომ ბოგინობენ ჩვენს ირგვლივ გამომძალვლები, მექრთამეები და სხვა ჯურის ანტიპოდები. აი აქ არის საჭირო აგიტატორისა თუ პოლიტინფორმატორის ოსტატობის გამოყენება, რომ თვითეული მსმენელი მათ წინააღმდეგ ბრძოლის მოთაკვე იყოს.

როგორც რესპუბლიკური, ისე რაიონული პრესა მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის დადებითი გამოცდილების კარგი გამავრცელებელი უნდა იყოს. რესპუბლიკის სხვადასხვა ქალაქებსა და რაიონში დაბადებულმა სასარგებლო საიხლემ ყველგან უნდა გაიკაფოს გზა. მაგალითად, **მეტად მოსაწონია თბილისის ოქტობრის რაიონის აგიტპუნქტების ინიციატივა, რომელთაც შექმნეს ამმრჩეველთა წინადადებებისა და შენიშვნების წიგნი, რომელთა მიხედვითაც ოპერატიულად იღებენ კონკრეტულ ზომებს.**

მ. ქვარცხავა — ხახ. სამ. ტექნიკუმის დირექტორი, პარტიის რაიკომთან არსებული მუდმივმოქმედი სემინარის ხელმძღვანელი:

ცნობილია, რომ დღეგანდელი ადამიანის ინტერესთა წრე დიდად გაიზარდა, მას უხვად აწვდის იაფფრმაციას ტელევიზია, რადიო, პრესა, კინო, ტურიზმი და სხვ. ეს კი დიდ გავლენას ახდენს ადამიანის პორიზონტის გაფართოებაზე, საერთო შეგნებულობის ამაღლებაზე. დღეს ადამიანი იმდენად გათვითცნობიერებულია, რომ ყოველ შრომითს კოლექტივში, ოჯახში, თუ ადამიანთა ჯგუფში სამუშაოდან თავისუფალ დროს ხდება ქვეყნის პოლიტიკის, მსოფლიოში არსებული მდგომარეობის გარჩევა, განხილვა, საკუთარი აზრის ჩამოყალიბება.

საკოველთაოდ ცნობილია საგიტაციო-მასობრივი, პროპაგანდისტული მუშაობის ის ფორმები, რომლებმაც თავის დროზე დიდი როლი შეასრულა, მაგრამ დღეს ზოგიერთი უკვე ეეღარ უპასუხებს ახალ ითხოვნებს. ჩვენი აზრით, დღეგანდელი მოთალფეფრთოვანი ინფორმაციის პირობებში მთელი ყურადღება უნდა მიექცეს ლექციების, მოხსენებების, საუბრების ხარისხს, იდეურ-პოლიტიკურ დონეს და არა რაოდენობას. ამისათვის კი განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ideologიური დარგის კადრების (აგიტატორების, პროპაგანდისტების, ლექტორების) შერჩევას და მომზადებას. არ არის დასამალავი, რომ ზოგიერთ აგიტატორს, პროპაგანდისტს, ლექტორს არა აქვს სათანადო მომზადება ამ დიდი მოვალეობის შესრულებისათვის და იძულებულია მას ფორმალურად, ეალის მოხდის მიზნით მოეკიდოს. ასეთების საუბარს მასები ინტერესით არ მოუსმენენ.

პოლიტიკური განათლების ქსელში სხვადასხვა სახის და შინაარსის ძალიან ბევრი სემინარი და სკოლა გვაქვს. ეს ძალიან ირთულებს მუშობას, ანელებს ინტერესს სწავლებისადმი. ამასთან პროგრამები ისევ მედგებოდა, რომ მარქსიზმ-ლენინიზმი ნაწილ-ნაწილად ისწავლება. **ხომ არ მომწიფდა პირობები იმისათვის, რომ შეიქმნას სრულყოფილი ერთიანი სახელმძღვანელოები უმაღლესი, საშუალო და დაბალი რგოლისათვის, რომლებშიც სისტემატიზებული იქნებოდა მარქსიზმ-ლენინიზმის სამი ნაწილი: მარქსისტული ფილოსოფია, პოლიტიკური ეკონომია და მეცნიერული კომუნიზმის თეორია და მხოლოდ ეს სამი სახელმძღვანელო იყოს პოლიტიკური განათლების ქსელის მსმენელთა სახელმძღვანელო და სამაგიდო წიგნი!**

ბ. ბოგინავა — ხაქმთავარენერგოს ცხაკაიას ელექტროქსელის ტექნიკური განყოფილების უფროსი, პოლიტინფორმატორი: რა გამოძახილი მოსდევს ჩვენს სიტყვას? — ამ საკითხზე მარშანდელი წლის სექტემბრიდან საინტერესო საუბარი გაიშალა გაზეთ „პოვედის“ ფურცლებზე. მართლაც, როგორია ჩვენი პოლიტიკური საუბრის ქმედითობა, როგორ უნდა გავაუმჯობესოთ, უფრო საინტერესო და შინაარსიანი გავხადოთ იგი?

ჩვენთან, საქმთავარენერგოს ცხაკაიას ელექტროქსელების სისტემაში, შედეგი ერთმანეთისაგან ტერიტორიულად კაოგი მანძილით დაშორებული რაიონისა, რომელთაც 700-ზე მეტი მუშა-მოსამსახურე ემსახურება. იკითხავთ, ხუთი პოლიტინფორმატორი როგორ ახერხებს მათთან სისტემატურ საუბრებს, როგორ ხელმძღვანელობს სოციალისტურ შეჯიბრებას, ან როგორ უნდა ჩაერიოს აქტიურად რაციონალიზატორთა და გამომგონებელთა საქმიანობაში, რომლითაც, შეიძლება თამამად თქვას, თავს იწონებს ჩვენი კოლექტივი?!

რა თქმა უნდა, ხალხს ცხაკაიაში ყოველ კვირეულ ჩამოვიყვანთ ნახევარსაათიანი თუ ორმოცდაწუთიანი საუბრისათვის. ჩვენი მუშაობის სპეციფიკა ისეთია, რომ თვითონ გვიხდება ადგილებზე ჩასვლა კვირაში ორჯერ მაინც. აი ამ დროს ვიყენებთ პოლიტინფორმაციებისათვის.

საკუთარი პრაქტიკით ვიცით, რომ ესა თუ ის პოლიტიკური ინფორმაცია ხშირად ბიდებს მსმენელებში ათასგვარ კითხვას. სწორედ ამიტომ არის საჭირო, რომ პოლიტინფორმატორი დღეგანადაგ სწავლობდეს და ამაღლებდეს თეორიული და კულტურული მომზადების დონეს, იყოს ერუდირებული ადამიანი. მან ყოველ ფაქტს უნდა მისცეს სათანადო შეფასება, არ დაიბნეს რთული პრობლემების გარკვევის დროს, თორემ თუ ერთხელ ან ორჯერ ეაბიორძალა, მსმენელიც შემდეგ უნდობლად მოეკიდება მის ყოველ სიტყვას.

ვეცდილობ, რომ არ გამომრჩეს მსმენელთა შენიშვნები და წინადადებები, რომლებსაც ისინი მუშაობის საპირბორტო საკითხებზე გამოთქვამენ და დაეუბნარო სწორი ორიენტაციის შემუშავებაში, თუ საკითხი დროულად გადაწყვეტას მოითხოვს, ამას ვაცნობ დირექციას ან პარტორგანიზაციას ზომების მისაღებად.

ზოგი ამბობს, პოლიტინფორმატორმა ყველაფერი უნდა იცოდესო. ეს კარგია, ამისაკენ უნდა მივისწრაფოდეთ ყველა, მაგრამ **ჩემი აზრით, მაინც საჭიროა ერთგვარი სპეციალიზაცია. იგი დაგვეხმარება, რომ ცალკეულ საკითხებზე ჩვენი საუბარი გაცილებით ღრმა, კომპეტენტური და შედეგიანი იყოს.**

ო. ცეკვაშვილი — ხაზოგადოება „ცოდნის“ რაიონული განყოფილების ლექტორი: როგორი უნდა იყოს ლექტორის წვლილი სამეურნეო ამოცანების იდეოლოგიურ უზრუნველყოფაში, იმ საპატიო დანაპირების შესრულებაში, რომ რეპუბლიკამ წლიულს სახელმწიფო გეგმის გადამეტებით აწარმოოს 200 მილიონი მანეთის სამრეწველო პროდუქცია და დაამზადოს 120 მილიონი მანეთის სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტები? როგორ გავაუმჯობესოთ თვითეული ლექციის ხარისხი, რომ უფრო აქტიურად დავრაზმოთ ჩვენი, სოფელ ნოქალაქევის მშრომელები სკკპ XXV ყრილობასა და საქართველოს კომპარტიის XXV ყრილობის შესახვედრად?

სოფელში საზოგადოება „ცოდნის“ ძირეული ორგანიზაციაა, რომელშიც 9 ლექტორია გაერთიანებული, **მე არ შევუდგები წაკითხულ ლექციათა ჩამოთვლას, ან დაწვრილებით იმაზე საუბარს, თუ როგორ გეგმაზებით ყოველი ლექციისათვის. მინდა მხოლოდ ის მოგახსენოთ, რაც ბოლოდან ეე პრობლემად მიმაჩნია. აი თუნდაც ის, რაზეც აქ ლაპარაკობდნენ — ლექციებზე იმათი დასწრება, ვისაც იგი უფრო სჭირდება.** როგორ ეეა ეორ-ზე, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვაზე, მუქთახორობის წინააღმდეგ ბრძოლაზე და სხვა საპირბორტო თემებზე ლექციები მოვამზადე, რამდენჯერ ეეცადე, აუდიტორიაში სწორედ უსაქმურები და უდისციპლინონი მოგვეყვანა. ეს კი ვერ შეეძლო. ვფიქრობ, საჭიროა ამ მხრივ ლექტოროს მხარში ამოუდგნენ სასოფლო საბჭოს, მეურნეობ

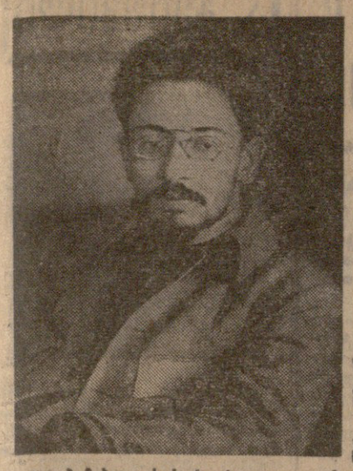

უდრეკი რევოლუციონერი

ი. მ. სვერდლოვის დაბადების 90 წლისთავის გამო

იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვმა რევოლუციამდე თავისი საოცცხლის ოცდათორმეტი წლიდან დაიხლოებით თორმეტი წელი ტყვეობაში გაატარა: ხუთნახევარ წლამდე მეფის საპყრობილეთა საკანებსა და კახეტიებში და ექვსი — ციმბირის ყველაზე მოყრუებულ, შორეულ კუთხეებში, გადასახლებაში.

თოთხმეტჯერ იყო დაპატიმრებული. თოთხმეტჯერ! ხოლო როცა გარდაცვალა, მხოლოდ 34 წლისა იყო.

ასეთი იყო ამ უდრეკი რევოლუციონერის მკაფიო ცხოვრების არითმეტიკა.

მას საშინლად სძულდა საბჭოთა ხელისუფლებისა და ჩვენი პარტიის მტრები და ულმობელი იყო მტრებისადმი, რა ნიღაბიც უნდა ეტარებინათ მათ. ამავე დროს ეს იყო კრისტალური სინდისიანობა, განსაკუთრებული ჰუმანურობის ადამიანი.

მან მთელი თავისი სიფოცხლით დაამტკიცა შეუდრეკელი ერთგულება რევოლუციის დიადი საქმისადმი, უკვდავი ლენინის დიდი საქმისადმი.

იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვი დაიბადა 1885 წლის 23 მაისს (4 ივნისს) ნიჟნი ნოვგოროდში (ამჟამად ქალაქი გორკი) ხელოსან გრაკეიორის ოჯახში. ნიჟნი ნოვგოროდის გუბერნიის „მოსწავლედ ყოფნისას იგი კავშირს ამყარებს ადგილობრივ სოციალ-დემოკრატიულ ორგანიზაციასთან, ხოლო 1901 წელს, თექვსმეტი წლის ჭაბუკი, შედის სოციალ-დემოკრატთა რიგებში და მალე პროფესიონალი რევოლუციონერი ხდება.

სვერდლოვის რევოლუციური მოღვაწეობის პირველი წლები სორმოვოს მუშებს შორის გავიდა. 1903 წელს, რსდმპ II ყრილობის შემდეგ, იაკობ მიხეილის-ძე ბოლშევიკი — ლენინელი ხდება, ასრულებს რსდმპ ჩრდილოეთის კომიტეტის და პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პასუხსაგებ დავალებებს.

1905 წლის შემოდგომაზე ცენტრალური კომიტეტი გზავნის მას თავის წარმომადგენლად ურალში, სადაც იგი მალე სათავეში უდგება ბოლშევიკურ ორგანიზაციებს; 1905 წლის დეკემბერში მას ირჩევენ ტამბოფორსის კონფერენციის დელეგატად. პირველად მიეცა შესაძლებლობა მონაწილეობა მიეღო ბოლშევიკების სრულიად რუსეთის კონფერენციაში. პირველად შეძლო განეხორციელებინა თავისი სანუკვარი ოცნება — შეხვედროდა ლენინს. მაგრამ მის ოცნებას ამჯერად ახდენა არ ეწერა. გზაში იაკობ მიხეილის-ძეს მოუსწრო მთელ ქვეყანაში დიწყებულმა რკინიგზელთა გიფიცვამ. იგი გზაში შეფერხდა და ტამბოფორსში ჩავიდა, როცა კონფერენცია უკვე დამთავრდა

და მეტი წილ დელეგატები წავიდ-წამოვიდნენ. წავიდა ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინიც.

1906 წლის ივნისში სვერდლოვი დაიპატიმრეს პერმში. საპყრობილიდან იგი კავშირს ამყარებს გარეთ მყოფ კომუნისტებთან, ხელმძღვანელობს პატიმართა პოლიტსწავლებას, უკითხავს მათ ლექციებს და რეფერატებს. განთავისუფლების შემდეგ, 1909 წლის სექტემბერში ი. მ. სვერდლოვი ჩადის პეტერბურგში. მალე იგი კვლავ დაიპატიმრეს და სამი წლით გადასახლეს ნარიმის მხარეში.

ვერც საპყრობილეებმა, ვერც გადასახლებამ ვერ გატეხა უშიშარი რევოლუციონერის ნებისყოფა და სული. აი ამონაწერები წერილებიდან, რომლებსაც იაკობ მიხეილის-ძე საპყრობილიდან უგზავნიდა თავის მეგობრებსა და მახლობლებს. „წაკლები სევდა, მეტი სიხარული...“ „...ვიქნიოთ უკეთესი დროების იმედი“, „შორს პესიმიზმი, ყოველგვარ პირობებში უმღერეთ ჰიმნი სიცოცხლეს“, „მჯერა რომ იქნება სხვა დრო, იქნება ნათელი დღეები...“

რსდმპ პრაღის კონფერენციის შემდეგ 1912 წლის იანვარში, გადასახლებაში რომ იყო, ი. მ. სვერდლოვი კოოპტაციის წესით შეიყვანეს რსდმპ ცენტრალური კომიტეტის რუსეთის ბიუროს შემადგენლობაში, მაშინ კი იგი მხოლოდ ოცდაშვიდი წლისა იყო.

1912 წლის აგვისტოში მან ბოგოქუცეა სცადა, მაგრამ ნავი, რომლითაც იგი გამოიქცა, შუა ობში გადაბრუდა. პოლიციამ დაიკავა გაქცეულნი. მხოლოდ რამდენიმე ხნის შემდეგ, დეკემბერში, გაქცევა წარმატებით დამთავრდა. ამ პერიოდში ი. მ. სვერდლოვი დიდ მუშაობას ეწეოდა ცენტრალური კომიტეტის რუსეთის ბიუროს, სახელმწიფო სათათბიროს ბოლშევიკური ფრაქციის ხელმძღვანელობისათვის. 1912 წელს კოკოვის თათბირის შემდეგ სვერდლოვი სამუშაოდ გაიგზავნა „პრავდაში“. იგი გაზეთში მტკიცე წინააღმდეგობას უწევს შეიარაღებული აჯანყების კურსის ჩამშლელებს — კამენევსა და ზინოვიევს. ცენტრალური კომიტეტი ხმის უფლებისა უმრავლესობით იღებს ლენინის რეზოლუციას.

ამ პერიოდში იგი გაზეთების „პრავდის“, „პროლეტარის“ redაქციო კოლეგიის წევრია და ხელმძღვანელობს განყოფილებებს გაზეთებში „რაბოჩი ი სოლდატ“, „რაბოჩი პუტ“, „სოლდატ“.

ი. მ. სვერდლოვი ლენინის ერთ-ერთი უახლოესი თანამებრძოლი და თანაშემწეა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მომზადების დღეებშიც. როგორც ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, პარტიული ცენტრის და სამხედრო-რევოლუციური კომიტეტის წევრი იგი ეწევა მჩქეფარე, უაღრესად დიდ ორგანიზაციულ და პოლიტიკურ მუშაობას. მას მინდობილი აქვს

თვალყური ადევნოს დროებითს მთავრობას და მის განკარგულებებს. ძალიან ბევრი რამ გაკეთა სვერდლოვმა იმ მხურვალე დღეებსა და ღამეებში, რევოლუციის გამარჯვებისათვის გადამწყვეტი ბრძოლის საათებში.

1917 წლის 21 ნოემბერს ცენტრალურმა კომიტეტმა განიხილა საკითხი კამენევის ქცევისა და სრულიად რუსეთის ცაკ-ში მისი გამოითქვეული საქმიანობის შესახებ. ცენტრალური კომიტეტისათვის ნათელი იყო, რომ ხელმძღვანელობა სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში საჭირო იყო გადასცემოდა მტკიცე, საიმედო ხელს, და ცენტრალურმა კომიტეტმა გადაწყვიტა სრულიად რუსეთის ცაკ-ის თავმჯდომარის პოსტზე რეკომენდაცია მიეცა იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვისათვის.

იმავე დღეს 21 ნოემბერს ი. მ. სვერდლოვი არჩეულ იქნა მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარედ. სვერდლოვის კანდიდატურა წამოაყენა ვ. ი. ლენინმა. სრულიად რუსეთის ცაკ-ის თავმჯდომარის პოსტზე რომ იყო, იაკობ მიხეილის-ძე, ამ საქმეოსთან ერთად, თავისი საოცცხლის ბოლომდე ხელმძღვანელობდა რკპ(ბ) ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ საქმიანობის.

ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1918 წლის 30 მარტის გადაწყვეტილებით შეიქმნა ეროვნული რუსეთის საფსრესპუბლიკის კონსტიტუციის შესამუშავებლად. ცენტრალურმა კომიტეტმა თავის დადგენილებაში ჩაწერა: „იქმნება კომისია საბჭოთა კონსტიტუციის შესამუშავებლად... მიღებული გადაწყვეტილებების (ეროვნებაში გატარება მინდობილი აქვს. სვერდლოვს“.

ი. სვერდლოვი იძულებულ მყოფი ამ მუშაობის შესანიშნავ მაგალითს. იგი ყოველდღე იღებდა უამრავ ამხანაგს, თვითეულს უურადღებით უსმენდა, თვითეულისათვის პოულობდა გულთბილ სიტყვას, ახერხებდა თვითეულს ყველაზე მიზანშეწონილად გამოყენებას. მას ეხერხებოდა მეგობრულად ეზრუნა ადამიანებზე და ძლიერი გავლენა მოახდინა მათზე. იგი ტაქტით ეხმარებოდა მუშაკებს სუსტ მხარეთა და ნაკლოვანებათა დაძლევაში. იგი იბრძოდა ადამიანისათვის და ჰქონდა ადამიანისადმი რწმენა. ყოველდღე იღებდა პარტიულ საქმეებზე 20-25 ამხანაგს. ხოლო კიდევ რამდენს მიღიბა უხდებოდა სრულიად რუსეთის ცაკ-ის საქმეებზე. იგი უკვირდათ, მას მიჰკვირდებოდნენ იმიტომ, რომ კრძნობდნენ მის ნათელ გონებას, ძლიერ ნებისყოფას და რევოლუციის საქმისადმი უსაზღვრო ერთგულებას.

სამოქალაქო ომი. სვერდლოვი უდიდეს მუშაობას ეწევა პარტიული „ალერების მობილიზაციისათვის წითელი არმიის „დასამტკიცებლად, მუშაობდა მის მეთაურად ადგილზე, ამ საქმეში ბრძოლთა და მეთაურთა პოლიტიკური განთლებისათვის, ბეჭდავდა სტატიებს, გამოდიოდა მგზნებარე სიტყვებით, აკეთებდა მოხსენებებს. მისი სიტყვები სავა იყო, მიკრამ მკაცრ ბრძანებებზე უფრო დამაჯერებელი.

იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვი III ინტერნაციონალის ერთ-ერთი ორგანიზატორია. მონაწილეობას იღებდა კომუნისტური ინტერნაციონალის პირველი კონგრესის მომზადებაში.

რაც უფრო მაღალია პოსტი, მით უფრო მეტია საქმეები. რაც უფრო მწვავე ვითარებაა, მით უფრო რთულია ამოცანები. სვერდლოვი „ბინტში როდი ზის. ხშირი მმართველა აქვს, პირდაპირ კონტაქტებს ამყარებს მასებთან. 1919 წლის მარტის დამდეგს ი. მ. სვერდლოვი გაემგზავრა ხარკოვში, სადაც მოსაწვლეობას იღებდა უკრაინის კპ(ბ) III ყრილობისა და საბჭოთა სრულიად უკრაინის III ყრილობის მუშაობაში. ხარკოვიდან მოსკოვში რომ ბრუნდებოდა, იგი უკლებლივ ყველა ფრონტებს იყენებდა პარტიულ და საბჭოთა მუშაკებთან, მუშებთან და გლეხებთან საუბრებისათვის.

მოსკოვში რომ ჩავიდა, სიცხე ჰქონდა — 39! „ისპანკა“ — როგორც იმ დროს ეძახდნენ იმას, რასაც ახლა ვირუსულ გრიპს უწოდებენ. მაკრამ სვერდლოვი ექიმებთან კი არ მიეშურება, არამედ სრულიად რუსეთის (ცაკ-ის პრეზიდიუმისა და სახკომსაბჭის სხდომაზე. იგი, შესაძლოა, დაძლევდა ავადმყოფობას — თავისი კოლოსალური სასიცოცხლო ენერგიის მეოხებით, მაგრამ ახლა, ორი წლის შემდეგ, ნარიმმა და ტურუხანსკმა მაინც თავისი გაიტანეს: დადასახლებაში შერეულმა ჯანმრთელობამ ჯელარ გაუძლო.

9 მარტს იაკობ მიხეილის-ძე ლოგინად ჩავარდა, 15 მარტს კი, 34 წლის ასაკში, გარდაიცვალა.

18 მარტს მოსკოვი უკანასკნელ გზაზე მიაცილებდა ი. მ. სვერდლოვს. იგი დაკრძალეს ზვითელ მოედანზე. მაღალ თოლებ ქვეშ ჯუგუნებდა დიადი პროლეტარული ჰიმნი „ინტერნაციონალი“.

ხსნდა რა რკპ(ბ) VIII ყრილობას, ვ. ი. ლენინმა თქვა: „ამხანაგებო, პირველი სიტყვა ჩვენს ყრილობაზე უნდა მიეძღვნას ამხანაგ იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვს... თუ მთლიანად ჩვენი პარტიისათვის და მთელი საბჭოთა რესპუბლიკისათვის იაკობ მიხეილის-ძე უმთავრესი ორგანიზატორი იყო, პარტიული ყრილობისათვის ის იყო გაცილებით უფრო ძვირფასი და მახლობელი. აქ ჩვენ დაკარგეთ ამხანაგი, რომელმაც უკანასკნელ დღეებში მთლიანად შესწირა თავი ყრილობის. აქ მისი არყოფნა თავს იჩენს ჩვენი მუშაობის მთელ მსვლელობაზე, და ყრილობა განსაკუთრებით მწვავედ იგრძნობს მის არყოფნას... წინადადება შემომაქვს ფეხზე დგომით პატივი ვცეთ მის ხსოვნას“

კრისტალური სულიერი სიწმიდე, ბრძოლის მუდმივი დაუცხრომელი წყურვილი, გმირული მტკიცე შრომა, მკაცრი მომთხოვნელობა თავისა თავისადმი და თავდადებლობა ყველაფერში, მუდმივი ზრუნვა ადამიანებისათვის — ასეთი იყო და რჩება ხალხის ხსოვნაში დიდი ლენინის ერთგული მოწაფე და ახლო თანამებრძოლი იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვი.

შ. მაზარაძე.

პუშკინები კავკასიაში

6 ივნისი დიდი რუსი მწერლის ა. ს. პუშკინის დაბადების დღეა. ყოველწლიურად ტარდება პუშკინის დღეები მთელ საბჭოთა კავშირში. ნიშანდობლივია, რომ 80 წლის გენიოსი პოეტი 1829 წელს სწორედ ამ დღეს ჩამოვიდა საქართველოში.

ეურნალისტმა **ბრიგოლ პარალოვმა** ამ თარიღს მიუძღვნა ვრცელი ნარკვევი „ძმები პუშკინები კახეთში“.

ვბეჭდავთ შემოკლებით.

...ბოლოს ოცდა ერთ წლისა ვიყავ, ოცდა ერთ წლისა ვიყავ, ოცდა ერთ წლისა ვიყავ, ოცდა ერთ...

ბევრ ადამიანს ეგონა, ალბათ, ალბათ ეგონა, ალბათ ეგონა, ალბათ ეგონა

პუშკინები კაზეთში

(დასასრული)

თილშობილურ მისიას. პარტიის რაიკომში: მოიწვიეს „იოსებ მასწავლებელი“ — პენსიონერი ი. მენთეშაშვილი, რომელიც ჩემი სკოლის მეგობარი აღმოჩნდა და გავიხსენეთ ერთად გატარებული დღეები, თანაკლასელები. შემოგვიერთეს რაიონულ გაზეთ „ახალი შრაკენის“ რედაქტორის მოადგილე ჯ. ვეხრიშვილიც. ბედზე წითელწყაროში აღმოჩნდა პეტრე ლესნოვიც. იგი ყოფილა ოდესღაც გადამდგარ სამხედრო მოსამსახურეთა („ოტსტავნიკების“) ერთ-ერთი შთამომავალი, ბიოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, რომელიც მოსკოვში საინფორმაციო ორგანოებში მუშაობს, მაგრამ კავშირს არ წყვეტს მშობლიურ მხარესთან, სადაც მოხუცი დედა ჰყავს.

ყარაღაჯი და მისი მიდამოები ბევრ სიკეთესთან ერთად „განძმული“ ყოფილა ჯოლეთითა და ციებ-ცხელებით. მათი შიშით ჯარის ცალკეული ნაწილები თანდათანობით მაღლობებისაკენ წამოსულან და დედოფლის წყაროს ვაკისზე დაბანაკებულან. ახალ დასახლებას ქართველები „ნაცრიანს“ უწოდებდნენ, რუსებს კი „მაზოვკა“ დაურქმევიათ. ეს სიტყვა მსგავლი შავი რუსული ასოებით ახლაც აწერია „დედოფლის წყაროს“ კედელს. პირველი შესვენება იქ გვქონდა და დავრწმუნდით, რომ „ჭოეთის აიაზმა“ მართლა „საამო სასმელია“.

ეს ადგილი ახლა წითელწყაროს გარეუბანია. ძველი ნაყაზარმალის ადგილზე ავტობაზაა. მისი კანტორა მოთავსებულია სასწაულით გადარჩენილ რომელიღაც ნაწილის შტაბის პატარა შენობაში. ამ ეოტა ხნის წინათ, გარაჟის პირდაპირ, ლენინის სახელობის კომეურნეობის ტერიტორიაზე აღმოუჩენიათ გ. ნეჩოლოდვის სანახევროდ დანგრეული სახლი.

ნეჩოლოდვის სახლი ყარაღაჯსა და დედოფლის წყაროში მყოფ დეკაბრისტების თავშეყრის ადგილად გადაქცეულა. ამ სახლში ორ წელიწადს ცხოვრობდა ლ. პუშკინი, ხშირად უნახავთ აქ ნ. რაევსკი, ა. ჭავჭავაძე, პ. ბესტუჟევი, დ. ისკრიცკი, ა. რიხკეევიჩი, მ. პუშჩინი და სხვ.

ა. პუშკინის ყარაღაჯში ყოფნის დროს გ. ნეჩოლოდვი, როგორც დრაგუნთა პოლკის სარეზერვო ესკადრონის მეთაური, წოდებითა და წლოვანებით უფროსი, გარნიზონს ხელმძღვანელობდა. შეუძლებელია პოეტს არ ენახა ასეთი დამსახურებული პიროვნება, ნაწლილში მისგლისას არ გამოსცხადებდა მას და დამე არ გაეთია ძმის ოთახში.

ი. მენთეშაშვილისა და პ. ლესნოვის მეცადინეობით გ. ნეჩოლოდვის სახლი და მისი კარმიდამო აყვანილია სახელმწიფო აღრიცხვაზე, წარმოგის მისი აღდგენა და მალე გაიხსნება მემორიალური მუზეუმი.

იმავე სიცხისა და „ლოღინისაგან“ დასაცავად დრაგუნთა პოლკს ხორნაბუჯის პლატოზე საზაფხულო ბანაკი ჰქონდა. გაგარინს ეს ადგილიც დაუხატავს და ძვირფასი საბუთი დაუტოვებია.

დამწიფებულ მუქ-ბაცი შვინდის შშუშხავი ტოტებისა და შავთვალა მაყვლის ეკლიანი ბარდებისაგან დაკაწრულები როგორც იქნა გავდით ყარაღაჯის გადასახედზე. ცოტა რომ ჩავიბაკეთ, კირქვის კარიერთან გავიცანით ყარაღაჯის სასოფლო საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე მ. პაპუაშვილი. სოფლის მიდამოებში მან ბევრი შეუწყვეტელი ადგილი გვაჩვენა — „უფიდარის“ ბალაში ვნახეთ პატარა მინდვრიანი, სადაც დუელი იმართებოდა.

ძველი ლიდების ნაშთების დათვალიერების შემდეგ იქვე ვინახეთ შეგმეპატიქეს. ქარვის მტკვნებით დამძიმებული ვაზები ძლივს იკავებენ თავს წაქცევისაგან. მაგრად დაბეტმული მავთულებიც გაღუნულან და მოუთმენლად ელიან ტვირთისაგან განთავისუფლებას. ვენახის თავში კაკლის ქვეშ ქალები ნიგოზს აჩრეკენ ჩურჩხელებისათვის, ბოდრები და კალათებიც მზად არის. მოშორებით ღობეზე გამობმული ციკანი კიკინებს.

— კარგია, რომ გაგახსენებიათ ჩვენი სოფელი, — მხიარულად შეგვეგმიანა ვენახიდან გამოსული მეათე ათწლეულში გადამდგარი ა. მოსულიშვილი და ჯოხზე დაყრდნობით იქვე ჩრდილში კუნძზე ჩამოჯდა — ეჰ, რა არ გადახდენია მას! აბა, მე იმდენი რა მინახავს, რაც მშობლებისა და უფროსებისაგან გამიგონია. არა ჰქონიათ მათ აქ მშვიდი ცხოვრება. ერთ ამბავს გეტყვით. ჩვენში ერთი მინდვრის მეგვლე იყო, თუშურაანთ ალექსი, გვარად ჭუჭულაშვილი. ჩემი კბილა იქნებოდა. ბიჭები შეუნნდებოდნენ ხოლმე, მოგვიყვეი ტყეში როგორ გაჩნდიო. ეს ამბავი დედამისს უთქვამს: ლეკების შემოსევის დროს ქალი ორსულად ყოფილა ალექსაზე. რა ჩარა ჰქონდა, ქმარს ამ დღეში მყოფი ქალი კოლოფოოს ტყეში გაუხიზნია და საბრალო შიშისაგან იქ მომშობიარებულა უპატრონოდ. ვინ იცის რა იქნებოდა ჩვენი ბედი, დრაგუნებმა რომ არ მოსულიყვნენ. წარმოიდგინეთ, აი ის წყარო რომ ნახეთ, ისიც მათი გამოყვანილი ყოფილა.

— სხვა თუ რამე გაგიგიათ მაგ დრაგუნებზე? — შეეკითხა ი. მენთეშაშვილი.

— რა ვიცი, შვილო, თვითონ ბევრს ერაკრეს მოვსწრებივარ და ლაპარაკით კი რას არ ამბობენ. ხალხს რომ არ ერჩოდნენ. ეს ცხადია, ისე კი, ე, იმ მთის ძირში ტყე სროლისაგან დაყრუებული ყოფილა. ზოგჯერ წაჩხუბებულან და ერთმანეთისთვისაც უსვრიათ. ბევრი დიდი ხალხი ჩამოსულა აქ. საერთოდ ისინი მებრძოლი და მხიარული ხალხი უნდა ყოფილიყო.

მოხუცთა ენაწყლიანობით გართულებმა ვერ შეეხსენეთ, როგორ მოეყარა თავი ჩვენს ირგვლივ ახალგაზრდობას და სულგანაბული გვისმენდნენ. საუბარი გვიანობამდე გაგრძელდა...

დუელი

ა. პუშკინის ჩასვლა ყარაღაჯში დიდი ამოვლენა იყო. ეს ამბავი მალე გავრცელდა გარნიზონში და ყველა ფეხზე დადგა. ოფიცერთა საკრებულომ მეორე დღესვე საზეიმო შეხვედრა მოუწყო საყვარელ პოეტს. ა. პუშკინმა მოილხინა მეგობართა წრეში ბევრი იოხუნჯა, ლექსებიც წაიკითხა. მოჯადოებული მსმენელები მქუხარე ტაშით აჯილდოვებდნენ და სულ ახალ-ახალ ლექსებს ათქმევინებდნენ. პირველად აქ გაისმა პოეტის მოგზაურობის შთაბეჭდილებათა შედეგად ჩაფიქრებული ლექსების — „კავკასია“, „მონასტერი მთაზე“, „საქართველოს მთებზე“, „ზვავი“ და სხვ. — ფრაგმენტები.

მომდევნო დღეებში დროსტარება გრძელდებოდა. დედოფლის წყაროდან სულ ახალ-ახალი მეგობრები ჩამოდიოდნენ. ერთი მათგანი იყო ზემოხსენებული დონის ცხენოსანი არტილერიის მეხუთე ბატარეის ესაული ი. ხანჟონკოვი.

იგი იგონებს, რომ პუშკინი საზოგადოების სული და გული იყო. მის ყოველ სიტყვას ყურადღებით ისმენდნენ. ჩამოგდებდა ლაპარაკს რაიმე თემაზე და გაჩაღდებოდა ახალგაზრდობის გაცხოველებული საუბარი. თვითონ პოეტი ისე გატაცებითა და მეჭვრმეტყველურად ლაპარაკობდა, რომ დანარჩენები უმალ გაჩუმდებოდნენ და მას უსმენდნენ. ხან ეჭიპრომტს იტყოდა ლექსად, ხან იქვე ჩაიმუხლებდა და რაღაცას წერდა.

პაპკოვის ბინაზე ქვეფი ორ დღეღამეს გრძელდებოდა, რაც მოულოდნელმა უსიამოვნო შემთხვევამ შეწყვიტა. განებივრებული პაპკოვი აბირებას არ იშლიდა და დაუზოგავად ქირდავდა კარაიანს. ბოლოს მან აგდებულად მოისხენია ერთი პოლკოვნიკის მეუღლე და სიტყვა კარაიანს გადაჰკრა. ეს უკანასკნელი აენთო, ნერვებმა უმტყუნა და შეურაცხმყოფელი დუელში გამოიწვია.

ეს ისე მოულოდნელად მოხდა, რომ ვერავინ შეძლო მათი დამშვიდება. ორივე გაციცხლებული იყო და სთხოვდნენ პოეტს მათი საკუნდაბტი ყოფილიყო. პუშკინი ემუდარებოდა დაეგვწყვეტინათ უსიამოვნება და შერიგებულიყვნენ, სხვებიც ამას ურჩევდნენ, მაგრამ ამაოდ.

რაც პუშკინი დარწმუნდა, რომ შისმა სიტყვამ არ გასჭრა, გულნატკენმა და დაფიქრებულმა, ოთახში ბოლთის ცემა დაიწყო. შემდეგ შეჩერდა, მიუბრუნდა მათ და უთხრა:

— კარგი, ბატონებო, თანახმა ვარ წილის ყრით ერთ-ერთის სიკუნდაბტობა ვიკისრო. რაც შეეხება მეორე სიკუნდაბტს, მინდა ჯან მადათოვს ვირჩევ.

პუშკინი აღელვებული იყო, მაგრამ ცდილობდა არ შეემჩნევინებინა. ის ომმე ყველამ უძილოდ გაატარა. პუშკინი და მადათოვი რამდენჯერმე სადღაც წავიდნენ. როგორც კი ირიჟრაჟა, ყველანი ფრთხილად გამოვიდნენ პაპკოვის ოთახიდან და ეზელისაკენ გაეშურნენ. როცა მოწინააღმდეგენი დამბაჩებით დანიშნულ ადგილზე დადგნენ, პუშკინმა მიმართა მათ:

— ბატონებო, გთხოვთ ჩემს განკარგულებას უსმინოთ და მხოლოდ მესამე ბრძანების შემდეგ ისროლოთ. ამა, ვიწყებ: ერთი...

მის ომახიან შეძახილზე დაიგუგუნა სასული ორკესტრმა, რომელიც წინასწარ ტყეში იყო დამალული. იმავე წუთს ოფიცრები ორ-ორი ბოლი შამპანერით პაპკოვსა და კარაიანს შორის ჩადგნენ.

მოულოდნელმა სურათმა მოწინააღმდეგენი დააბნია და გაანაწყენა. მაშინ პუშკინმა მიმართა:

— ბატონებო, თუ მკვლელობა მოხდება, ეს მეც დამღუპავს, თქვენც და დანარჩენ აქ დამსწრეთაც. გთხოვთ, ღვინისა და რუსეთის სახელით, შერიგდეთ.

პოეტი ნერვიულობდა, მძიმედ სუნთქავდა. მისი ცეცხლოვანი თვალები ცრემლით იყო სავსე. სწრაფად მიდიოდა ხან კარაიანთან, ხან პაპკოვთან, მაგრამ ისინი ჯიუტობდნენ. ბოლოს პაპკოვმა დამბაჩა დაუშვა, მიეიდა კარაიანთან და უთხრა:

— კარაიანო, მე შენთან მართალი არ ვარ, გთხოვ მაპატიო!

კარაიანმა გაწვდილი ხელი ჩამოართვა. ყველანი სიხარულით მისცვივდნენ მათ და ხან ერთს ჩაკონდნენ, ხან მეორეს. უფრო მეტად კი ა. პუშკინს, რომლის გენიამაც მოხერხებულად გადაარჩინა ადამიანის სიცოცხლე. შემდეგ ეს სიხარული შაპანურით აღინიშნა.

მომხდარი ამბის შემდეგ ა. პუშკინს ყარაღაჯში აღარ ედგომებოდა. თბილისში რომ დაბრუნდა, პასკევიჩის ნებართვა დაჰვდა და 10 ივნისს ფონტესაკენ გაეშურა.

რა გადახდა პოეტს მოქმედ არმიაში, ეს კარგად არის აღწერილი „არზრუმს მოგზაურობაში“.

საქართველოს მოტრფიალე

ლევ პუშკინი უჩვეულო სიმამაცისთან ერთად უაღრესად ერთგული და მოსიყვარულო ადამიანი იყო. როდესაც თურქეთის კამპანიის მიწურულში პასკევიჩმა ჯაშუშისაგან განმეორებით დასმენილი ნ. რაევსკი ბრიგადის მეთაურობიდან გადაყენება და ეს უკანასკნელი რამდენიმე თვის განმავლობაში ადგილს ვერ პოულობდა — ხან ყარაღაჯში იყო და ხან დედოფლის წყაროში, ლევ სერგისძე ერთი იმათგანი იყო, ვინც სუ-

გმირის უკვდავება

ვის არ გაუგონია პოეტ-კავალერიკოს ირაკლი აბაშიძის ლექსი „კაპიტანი ბუხაიძე“, რომელიც მან ხამამულო ომის პერიოდში დაწერა 1942 წლის 20 სექტემბერს. მაგრამ ბევრმა ალბათ არც იცის, თუ სადაური იყო კაპიტანი ბუხაიძე.

**ეს ბიოგრაფიული ნარკვევი ეძღვნება ბუხაიძის ოჯახის ერთგულ მეგობარ, ინჟინერ-ინოსტრანცევ ალ. ბ. ბ. ბ